

zákona ze dne 7. dubna 1870, čís. 43 ř. zák., ne-li pouze předpisu §u 496 tr. zák. pro urážku na cti. Než zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Použití §u 496 tr. zák. nemohlo přijíti vůbec v úvahu, poněvadž vztahovati by se mohlo jen na oslovení pracujících dělníků jako »zrádci dělnictva« a soukromý návrh na potrestání učiněn nebyl. Pokud jde o přestupek dle §u 3 koaličního zákona, sluší především poukázati na to, že rozsudek vůbec nezjišťuje, že by se bylo v tomto případě jednalo, byť i jen částečně, o stávkou mzdovou nebo za účelem zlepšení podmínek pracovních, na které jediné koaliční zákon z r. 1870 je obmezen, nýbrž výslovně zjišťuje, že šlo o generální stávkou politickou, což bylo i všeobecně známo. Než nehledě k tomu, sám § 3 koaličního zákona poukazuje v první řadě na použití přísnějších předpisů trestního zákona a obmezuje použití §u 3 jen na případy, kde by bylo použití §u 98 tr. zák. vyloučeno. Zmateční stížnost ovšem popírá, že by zde byly subjektivní a objektivní podmínky §u 98 b) tr. zák., poněvadž pohrůžka obžalovaného nebyla prý s to, by uvedla ohrožené v důvodný strach a bázeň. Nezpůsobilost tu odvozuje stížnost z okolností, že obžalovaný, jenž nepracoval, byl v době výhrůžky v oddělení továrním sám, kdežto ostatní dělníci pracovali, že výhrůžka neuvedla ohrožené dle vlastního jich udání ve strach a bázeň, to tím méně, ani sami označili obžalovaného jako řádného člověka, že obžalovaný náleží prý s ohroženým k téže odborové organizaci, politicky však že organizován není, takže výhrůžka jeho byla již předem neproveditelná. Než nehledě k tomu, že § 98 b) tr. zák. nevyžaduje vůbec, by výhrůžka, o níž jde, byla způsobitou uvésti ohrožené ve strach a nepokoj, nýbrž spokojuje se se způsobilostí, uvésti je v »důvodné obavy«, kteroužto způsobilost rozsudek výslovně zjišťuje poukazem na celou situaci, odvozuje stížnost chybící způsobilost výhrůžky, uvésti ohrožené ve strach a nepokoj, vesměs z okolností, rozsudkem nezjištěných, ba z velké části ani záznamy hlavního protokolu nekrytých. Budiž proto jen podotknuto, že udání ohroženého, že snad z výhrůžky strach neměl, nevyklučuje nijak způsobilost výhrůžky, v ohroženém důvodné obavy vzbuditi, a že obžalovaný již tím, že se sám ku stávkujícím přidal a pracujícím spoludělníkům způsobem, v rozsudku zjištěným, zbavením práce, tedy vážnou škodou na majetku hrozil, dal zřejmě na jevo, že se stotožňuje se stávkujícím dělnictvem a že má vůli a osobuje sobě moc ve spojení se spolustávkujícími výhrůžku skutečně provésti. Jelikož rozsudek zjišťuje též stížností ostatně v odpor nebraný, úmysl obžalovaného, výhrůžkou svou zastavení práce, tedy vážný úkon ohrožených, vynutiti, nelze shledati rozsudek co do podřadění skutku pod § 98 b) tr. zák. právně pochybeným.

Čís. 449.

»Odporem« ve smyslu §u 279 tr. zák. jest nejen útočné počínání si, nýbrž vůbec každá, na venek projevená neposlušnost.

(Rozh. ze dne 21. května 1921, Kr I 317/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v Čes. Budějovicích ze dne 19. února 1921, jímž byl obžalovaný uznán vinným pouze přestupkem urážky veřejného úředníka dle §u 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, jež uplatňuje důvod čís. 10 §u 281 tr. ř., dlužno přisvědčiti. Nalézací soud vzal za zjištěno, že dne 15. prosince 1920 v sále na střeleckém ostrově v B. vyzval okresní hejtmán shromážděné stávkující tovární dělnictvo k rozchodu a že na toto vyzvání odpověděl obžalovaný: »To nic, my půjdeme, až budeme chtít.« V tomto zjištěném ději neshledal nalézací soud skutkové povahy přečinu shluknutí dle §u 283 tr. zák., jak bylo žalováno, nabyv přesvědčení, že není vyloučeno, že obžalovaný rozkazu k rozejití uposlechnouti chtěl a také by byl uposlechnul, kdyby nebyl zatknut a kdyby místnost nebyla přeplněna, takže vůbec neměl možnost, rozkazu uposlechnouti. Odsoudil obžalovaného toliko pro přestupek §u 312 tr. zák., spáchaný tím, že oněmi slovy urazil okresního hejtmana, tedy veřejného úředníka (§ 68 tr. zák.), u vykonávání jeho úřadu. Právem uplatňuje naproti tomu zmateční stížnost státního zastupitelství, že zjištěný čin obžalovaného opodstatňuje v objektivním ohledu všechny předpoklady přečinu shluknutí dle §u 279 tr. zák. Skutková podstata tohoto přečinu záleží ve výzvě ku spolupomoci neb odporu proti osobě vrchnostenské, nalézající se ve výkonu služebním. Slovo odpor neznamená pouze útočné počínání, nýbrž vůbec každou na venek projevenou neposlušnost. Objektem přečinu, o němž jde, je autorita vrchnostenského opatření. Tato je porušena nejen tehdy, vyzývá-li se k pozitivnímu vystoupení proti vrchnostenskému rozkazu neb příkazu, nýbrž i tenkrát, je-li účelem výzvy, vyvolati projev vůle lidu k tomu cíli, by neposlechnuto bylo, dotyčného rozkazu neb příkazu. V obou případech staví se proti vůli vrchnosti v cestu jako překážka jednání, k němuž se vyzývá, an vytvořen má býti stav, který se přičí vyslovené vůli vrchnosti. S tohoto hlediska posuzováno zakládá jednání obžalovaného nepochybně skutkovou povahu přečinu dle §u 279 tr. zák. Neboť svým projevem: »To nic, my půjdeme až budem chtít,« popuzoval obžalovaný shluknutý lid k tomu, by se z místa nevzdaloval a dal tak, jak stížnost správně vytýká, v tehdejší nebezpečné době zřejmý výraz své vůli ku kladení odporu proti vrchnostenskému příkazu. Vyzýval tudíž shluknutý lid k tomu, by proti vůli vrchnostenské osoby projevil zřejmým způsobem vlastní, opačnou vůli. Tím vyzýval ve smyslu §u 279 tr. zák. více osob k odporu proti osobě vrchnostenské, nalézající se ve výkonu služebním. Zrušovacímu soudu nelze však rozhodnouti ihned ve věci samé, poněvadž není rozřešena subjektivní stránka případu. V tomto ohledu budiž podotknuto, že, co se týče úmyslu, přichází vzhledem k tomu, že § 279 tr. z. neobsahuje po této stránce žádného zvláštního ustanovení, v úvahu výhradně předpis § 1 tr. zák. Stačí tudíž vědomí pachatelevo, že v jeho slovech je obsažen projev, kterým se více osob vyzývá ku spolupomoci neb odporu proti vrchnosti. O tom, jednal-li obžalovaný v tomto vědomí, přísluší, jakožto o otázce rázu skutkového, rozhodovati soudu nalézacímu. Bylo proto naléztí právem jak shora uvedeno. Z ho-

řejších úvah plyne, že, když jednání obžalovaného naplňuje v objektivním směru skutkovou povahu těžšího trestného činu, nemá místa použití § 312 tr. zák. jakožto ustanovení méně trestného.

Čís. 450.

Pro posouzení, zda jde o pokus či o pouhé jednání přípravné, jest rozhodným, zda zlý úmysl pachatelův se ztělesnil v jeho zevním konání čili nic.

Zůstalo-li při pokusu, nelze přiznati polehčující okolnosti, že nepovstala škoda.

(Rozh. ze dne 21. května 1921, Kr II 309/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku expositury krajského soudu novojičínského v Mor. Ostravě ze dne 17. září 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 8, 171, 174 II. c), 176 II. c) tr. zák., vyhověl však odvolání státního zastupitelství co do trestu — mimo jiné z těchto

důvodů:

Ve věci samé uplatňuje stížnost důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. tvrdíc, že v tomto případě nejde o pokus krádeže, nýbrž o bez-trestnou přípravnou činnost. K pokusu krádeže prý je zapotřebí, by pachatel podnikl něco za účelem skutečného odnětí cizí věci z držení poškozeného. Bednička byla prý na nádraží a stěžovatel odhodil ji tamtéž. Nádraží je prý v celém rozsahu ohraženo a mají tam přístup pouze zřízenci dráhy. Dráha jakožto právnická osoba vykonává držbu toliko svými zřízenci. Je-li nějaká věc, kterou dráha drží, ještě v ohražené místnosti, není prý ještě z držení dráhy odňata a pokus není dokonán. K tomuto stanovisku zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. O přípravném jednání může se mluvit jen, pokud zákonem zapovězený úmysl nedošel výrazu v nějaké konkrétní činnosti (§ 11 tr. ř.); projevil-li se však úmysl, vykonati čin zákonem zakázaný již na venek činem, předsevzatým za účelem jeho uskutečnění a také objektivně ke skutečnému vykonání vedoucím, je tu již pokus. Kriterium pokusu na rozdíl od pouhého jednání přípravného nespočívá ve větším či menším přiblížení se k cíli, zákonem trestním zakázanému, ani v tom, obsahuje-li čin pachatelův více či méně podmínek pro dosažení cíle, nýbrž jen v tom, projevil-li se k dosažení trestného cíle nosící se úmysl pachatelův zcela zřetelně v zevním ději, pachatelem předsevzatém, ztělesnil-li se zlý úmysl pachatelův v zevním jeho konání. O tom však nemůže býti v tomto případě nejmenší pochybnosti. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný otevřel vagon na koleji stojící, z něho bedničku s barvami v ceně 150 K vytáhl, na rameno vzal a ku své budce odnášel a, jsa pak pronásledován, ji odhodil. Tím zahájil zajištěnou činnost, v níž úmysl, zmocniti se cizí bedničky s obsahem bez přivolení majitele, došel na venek znatelného a nepochybného výrazu a tím učinil vše, co by bylo bývalo s to, založiti skutkovou podstatu krádeže